

BİR KÖPEKTE KARŞILAŞILAN OSTEOCHONDRİTİS DEFORMANS OLGUSU

Hayrettin Anteplioğlu*

Zeki Alkan**

(Legg-Calve-Perthes, Malum Deformans Juvenilis Coxae)

Summary: *Eight months old a poodle dog was brought to the surgical clinic due to functional disturbances on the hind right leg. Clinical and radiological examinations showed, some necrotic foci and deformations located on the caput femoris and fossa acetabularis, like osteochondritis deformans.*

The first sign was that of very slight lameness, which gradually increases until the dog only uses the leg intermittantly or carrier et rest, the leg is held semiflexed, slightly adducted with the toe just resting on the ground. Pain is produced by passive manipulating the joint, and is especially marked when pressure is exerted on the area of necrosis by adducting the joint and forcing the head of the femur into the acetabulum. Diagnosis was based on the history of case and the clinical signs, and confirmed by a radiological examination.

This case was treated by the exision arthroplasty of denatured caput femoris.

Özet: *Sekiz aylık bir pudl köpek, topalladığından ve hareket fonksiyonlarını normal yapamadığından şikayetle kliniğe getirildi. Yapılan klinik muayene ve radyolojik tetkiklerde, sağ caput femoris ile fossa acetabularis'teki şekil değişimleri ve yer yer yoğunluğu değişmiş fuayyelerin bulunduğu görüldü. Bu durumda lezyonun bir osteochondritis deformans olduğu anlaşıldı.*

Hayvan operasyona hazırlandı ve gerekli ön düzenlemeler yapıldıktan sonra; lezyonun bulunduğu kalça ekleminde eksizyon artroplastisi uygulanarak sağıtıma gidildi.

Giriş

Bilindiği üzere bu hastalık, üç aylıkla, bir yaş arasındaki minyatur türden köpek ırklarında (Pudl, Terriyer, Pekinuva v.b.) görülmek-

* Prof. Dr., A.Ü. Vet. Fak. Cerrahi Anabilim Dalı. Ankara

** Araş. Gör., A.Ü. Veteriner Fak., Cerrahi Anabilim Dalı. Ankara

tedir. Legg-Calve-Perthes hastalığı, insanlarda daha çok erkek cinste görülmektedir. Olayda bir predispozisyonun rol aldığı kabul edilmektedir (7).

Nedenleri bakımından, konu tam açıklık kazanmamıştır. Muhtemelen caput femoris bölgesindeki kan dolaşımı bozukluklarıyla ilgilidir. Hastalık uzun süre hissedilmeden ilerler, ancak radyolojik muayenelerle açığa çıkarılabilir. Hastalığın başlangıç döneminde, os femoris'in epifiz ve metafizindeki bol endosteal üremelerle belirir. Bu bölgelerde ayrıca doku nekrozu odaklarında bulunur, hatta nekroz olayı medulla osseumada yayılabilir (2).

Hastalık daha çok erken gelişen, küçük cüsseli köpek ırklarında hormonal dengesizliğe bağlı olarak ortaya çıkmaktadır. Hipofiz bezinin doku ve organları büyütücü hormonu ile, çeşey hormonlarının inhibe edici etkisi önemli rol almaktadır. Etyolojisinde etkin olan faktörler özetlenirse:

- a) Alanda, kan damarlarının direkt olarak tıkanması,
- b) Troma sonu bölgenin kan damalarında oluşan trombozlar,
- c) Yangı,
- d) Bilinmeyen herediter ve metabolik faktörler,
- e) Nutrisyonel nedenler
- f) Asetabular displazi olguları,
- g) Primer sirkülasyon yetersizlikleri düşünülebilir (5).

Hastalığa karşı dirençli köpek ırklarında ve her yaşta, seks hormonlarının uygulanmasıyla patolojik tablo oluşturulabilmektedir (6)

Vücut ağırlığı hasta bacağın üzerine binince, trabeküler kompresyon altındaki sağlam kemiklerin kollapsı şekillenmekte, kenarlar düzensiz bir hal almakta, cartilago articularis'lerin ayrılması, caput femoris in düzleşmesi ve yuvarlaklığını kaybetmesi belirlemektedir. Sonunda epifiz baştanbaşa nekrozlaşmaktadır (1,3).

İyileşme, defektlerin bulunduğu kemik bölgesinde revaskülarizasyonla meydana gelmektedir. Olayda düzenli bir gelişme bahis konusu değildir, bu düzensizliğin nedeni:

- (1) Hasta bacak üzerine ağırlığın binmesi, caput femoris'in düzleşmesini sonuçlandırır,
- (2) Periartiküler olarak yeni kemik şekillenmeleri olur ve

(3) Primer lezyonda, defektlerin yerleşmesiyle, düzeleşme, *cautilago articularis*'lerin düzensiz hal alması gelişir. Yukarıdaki nedenlerden dolayı, sağtım imkânsız hale gelir; hayvan hasta bacağında ağrı hisseder ve yürümede ileri dercede topallık gösterir.

Bozukluk daima kronik seyretmez, akut olarakta başlayabilir, ancak genel olarak yavaş bir ilerleme gösterir. Ağrı ve topallık rutubetli havalarda artar. Lezyon % 80-90 unilateral olarak görülür. Abduction, normal bacağına nazaran daha kısa olur; *musculus gluteus* ve *musculus quadriceps*'lerde atrofi şekillenir (4).

Hastalığın, kalça displazisi ve yer değiştirmeleri ile, *collum femoris*'in kırıklarından, proksimal os femoris fraktürlerinden, artritlerinden ve pelvis kemiklerinin kırıklarından ayırt edilmesi gerekir (7).

Bu hastalık Türkiyede hemen hemen hiç saptanmadığından ve konu üzerinde yayında bulunmadığından, klinik yapan meslektaşlara yararlı olur düşüncesiyle kaleme alınmıştır.

Materyal ve Metod

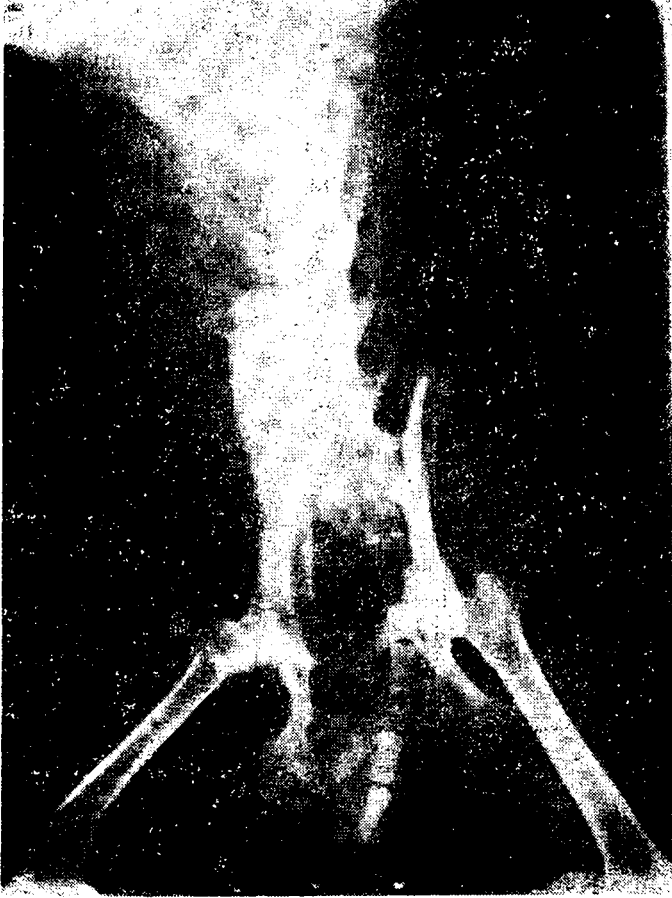
Materyali, sekiz aylık, siyah, pudl (poodle) bir köpek oluşturmaktadır. Gerekli klinik muayeneler ve radyolojik incelemeler yapıp hastalık teşhis edildikten sonra, hayvan anestezide edilip hastalıklı eklem bölgesi açılmış, *capsula articularis* ensize edilip, *caput femoris collum* düzeyinde kesilip çıkarılmıştır (*Exision arthroplastisi*) sonra kalan uç *acetabulum*'a yerleştirilmiş ve kapatılmıştır. Hayvana bir hafta kadar antibiyotik yapılmıştır.

Bulgular

Yapılan klinik muayenede, köpekte gerek dururken ve gerekse hareket halinde arka sağ bacağı normal şekilde kullanmadığı ve devamlı topallık gösterdiği saptandı. Olgunun herhangi bir troma nedeniyle gelişmediği yapılan incelemeden anlaşıldı.

Bu durumda, ilgili kalça eklemine sırtüstü pozisyonda ve simetrik olarak radyografileri yapıldı. Filimlerin incelenmesinde, lezyonun kalça eklemi bölgesinde lokalize olduğu ve oldukça ilerlemiş bir durum gösterdiği, beliren tabloya göre olayın bir *osteocondritis deformans* olduğu anlaşıldı (Şekil: 1).

Hastada, daimi bir topallık ve arasıra yere dokunma hissinin bulunması, hareketlerde güçlük çekme olduğundan, konservativ sa-

Şekil: 1

Olgumuzun pelvis bölgesinin ventro-dorsal pozisyonda çekilen Radyografisi (Ventro dorsal position of pelvic region).

ğaltımın uzun sürmesi, sonucunda kesin bulunmamasından, eklem bölgesinde lezyonlu caput femoris'in eksizyon arthroplastie'si ile kesilip çıkarılmasına gidildi.

Tartışma ve sonuç

Konservativ sağatımda hasta hayvanların % 50 sinde topallık ve ağrı semptomları kalacağından, operatif tedavi tercih edilmiş ve eksizyon artroplastisi operasyonu seçilmiştir. Olguda lezyonlar ol-

dukça ilerlemiş bir dönemde bulunduğundan, pek çabuk bir sonuç beklememekle beraber, caput - ve collum femoris'ten lezyonlu kısmın kesilip çıkarılmasına karar verildi. Altı hafta içinde yalancı bir eklem şekillendi, bu hal topallama ve ağrıyı büyük ölçüde (% 60) azalttı.

Konservativ sağlıtımında iyileşme ancak iki yıl kadar sonra belirebileceği zikredilmesine karşın, operatif müdahale sonunda bu döneme 4,5-6 ay içinde erişildi. Birçok Otörlerin belirttikleri gibi regiyoya, sentetik bir protezin uygulanmasının etkin olmyacağı kanısına varıldı.

Kaynaklar

1. **Balkin, F.V.** (1958): *What is your diagnosis (Osteochondritis)*. J.A.V.M.A., 133: 43
2. **Boote, C.L.** (1971): *Canine-Legg-Perthes Disease and Femoral Head Changes in Estradiol Testosteron, Cortison acetats, Somatotripsin and Parathyroid Hormone, treated dogs*. George Thien Verlag Stuttgart
3. **Carlson, D.W.** (1961): *The Radiology of bone and Joints*. and Churchili Ltd. 104 Gloucester Place, Portman Square London.
4. **Lefeber, T.J.** (1959): *What is your diagnosis (Osteochondritis dissecans)* J.A.V.M.A., 134: 267
5. **Patsama** (1967): *Legg-Perthes Disease in the Dog. An Experimental Study using the Histological and Histochemical Methods Oxytetracycline Bone Labelling Technique Autoradiography and Microradiography*. J. Small Anim. Pract., 8: 215
6. **Pfeiffer, B.L.** (1971): *Legg-Calve-Perthes Disease in a Dog*. The Minnesota Vet., II, 18-19
7. **Silbersiepe, E. und Berge, E.** (1958): *Lehrbuch der Speziellen Chirurgie*. Ferdinand Enke Verlag. Stuttgart.